

עלון מס' 1025
בהר בחוקותי
כב' באייר תשפ"ו

ישא ברכה

יוצא ע"י אברכי הכולל שבמוסדות "יגל יעקב", תולין
בראשות מו"ר עט"ר הר"צ יוסף מינרבי שליט"א

לזכות לתחיית
המתים!

????

אם בחוקותי תלכו ואת מצותי תשמרו ועשיתם אתם (כו, ג)

הגה"צ רבי נחום זאב זיו זצ"ל, בנו של הסבא מקלם זצ"ל, הסב לסעודה. בסוף הסעודה ברכו הסועדים ברכת המזון ולאחר מכן קמו כולם מן השולחן ופנו לדרכם - מלבד שני אנשים שהמשיכו לשבת. תהה רבי נחום זאב: "מדוע הם אינם קמים?" השיבו לו: "הם נכים, קטועי רגלים". עמד רבי נחום זאב ואמר: כעת אני מבין את ה'תורה' של אבא על הפסוק "אם בחוקותי תלכו". רש"י אומר: "אם בחוקותי תלכו - שתהיו עמלים בתורה". אמר על כך הסבא מקלם: אכן, התנאי לקבלת כל הברכות האמורות בפרשה הוא עמל התורה, אבל זה לא מספיק. מניין לנו שהתורה שלו היא תורת אמת? הרי אם הוא עמל בתורה אך אינו מקיים את התורה והמצוות - עיקר חסר מן הספר! אלא המבחן ל"אם בחקותי" הוא - "תלכו", ואז - "ואת מצוותי תשמרו". התורה שלך נבחנת לא רק בעת שאתה יושב ועמל בה, אלא כיצד אתה הולך לאחר מכן. אם לאחר שאדם עמל בתורה הוא קם והולך עם כל המטען של עמל התורה שלו ושומר את מצוות התורה - הדבר מעיד על שלמות תורתו, ואז אכן ראוי הוא לברכה גדולה. אבל אם לאחר שאדם עמל בתורה הוא משאיר מאחוריו את כל העמל שלו ומנתק את חייו מכל מה שלמד - אדם כזה אינו ראוי לברכה. למה הדבר דומה, לאותם אנשים שישבו וסעדו ארוכה דשנה. מי שיושב ומתענג בסעודה, קם ממנה ומתהלך מדושן עונג. אך מי שהוא נכה וקטוע רגלים, גם כשהוא יושב ומתענג בסעודה - התענוג שלו חסר, הוא בעל מום. התורה היא תורת חיים. ומהו המבחן לכך? כשקמים מן ה'סטנדר' ופונים לחיי המעשה. מי שעמל בתורה לשם שמים, התורה צריכה למלא את כל חייו ולתפוס את כל מחשבותיו. הוא יושב עם התורה, הוא קם עם התורה, הולך עם התורה וישן עם התורה. אין לו בעולמו כלום מלבד התורה הקדושה! מי שתורתו היא תורת חיים, גם כשהוא מחוץ לבית המדרש הוא חי עם התורה והיא מנחה את כל מעשיו ופעולותיו. חיי הנישואין שלו - על פי התורה, חינוך הילדים - על פי התורה, דיבורו עם הבריות - על פי התורה, משאו ומתנו - על פי התורה. אם בחוקותי - תלכו!

כמה כוחות ומשאבים משקיעים אנשים בכדי לרכוש מקצוע מכובד ומישרה הולמת. לעיתים הדבר כרוך בשנים של לימודים, מבחנים ומחקרים עד שמגיע היום המיוחד. כמה שמחה אופפת ועוטפת את האדם כאשר המחאה הראשונה של המשכורת מופקדת בבנק אחר כבוד, הנה, הנה ההשקעה מתחילה להניב פירות! עם השנים כשהכיס טופח ו"כרס" מתמלאת, גם החשק והרצון להגדיל את ההכנסות עולה בהתאם כפי שלימדונו חז"ל: אדם שיש לו מאה רוצה מאתיים, יש לו מאתיים רוצה ארבע מאות וכן על זה הדרך. ומה עושים חלק מאותם "חכמים", מלווים את כספם בריבית בידיעה שכספם יוכפל וישולש תוך תקופה קצרה, ולא יודעים הם וטח ליבם להשכיל, שבמעשה זה הינם כורתים את כספם, שכן הבטיחונו חז"ל הקדושים, שכל המלווה בריבית נכסיו מתמוטטים, ולא זאת בלבד אלא כאילו כפר ביציאת מצרים ובאלוקי ישראל, ולעתיד יבוא במהרה בימינו, לא יקום בתחיית המתים!!! בפרשתינו מצווים אנו על איסור ההלוואה בריבית, איסור שחל גם על המלווה וגם על הלווה, וכן הערב והעדים וכל העוסקים בדבר גם הם בכלל האיסור.

אחים יקרים, נלמד ונשנן הלכות ריבית החמורות, ניישם אותם הלכה למעשה, ונזכה שלא נבוש ולא נכלם ולא נכשל לעולם ועד!

זמני כניסת ויציאת השבת

הא	יום	חמה	בש
19:06	18:49	18:57	19:05
20:07	20:04	20:08	20:05
20:39	20:42	20:40	20:38

השטירה השבתית

הפטרה: ה' עז ומעוז (ירמיהו טז יז-יד)

סיפור לשבת

מטעמים לשבת הידושים לפרשת השבוע

רבי הלל פאריטשער זצ"ל נכנס פעם לעיר אחת ושמע, כי הספרים חצופים ביותר ואינם מדקדים בסגירת חנויותיהם בימי שישי, זמן מתאים לפני כניסת השבת. מיד הלך וכינס את כל הספרים ודיבר על ליבם, כי יאותו להקפיד היטב בסגירת עסקיהם לפני כניסת השבת. נכנסו הדברים ללב השומעים וכולם הסכימו, אלא אמרו, שיש ספר אחד שלא בא לאסיפה, ולכן, אם הוא יתחייב לסגור עסקו בזמן ויחתום על התחייבות בענין - יסכימו כולם לחתום, אבל אם לא יסכים - גם הם לא יסכימו, כי אז הוא יתחרה בהם ויגזול מהם את פרנסתם. שלח רבי הלל מיד לקרוא לאותו ספר, אבל הוא סירב ולא בא. אלא שתוך כדי המעשה, התחיל אותו סרבן להתפתל בכאבים עזים שתקפו בבטנו. במרוצה הגיע אז לרבי הלל וצעק: "רבי, הצילני!"... השיב לו רבי הלל: "שבת היא מלזעוק ורפואה קרובה לבוא". השבת זעקה כאן, אתה מסרב לשמור את השבת, ועל כן היא זועקת. אם אתה מקבל על עצמך לשמור את השבת, הרי ש"שבת היא מלזעוק" - השבת תפסיק לזעוק, וממילא "רפואה קרובה לבוא!"...

מעשה כזה, ועוד יותר מזעזע, מספרים על **המהרש"ם מברעזאן זצ"ל**, שבאו ואמרו לו שספר אחד פתח את החנות בשבת קודש. שלח לו המהרש"ם את שמש הקהל למסור לו שיסגור את החנות ויבוא אליו, אבל החצוף לא רצה לבוא וגם עמד עוד בחנותו הפתוחה לעיני כל!... השמש חזר, כמובן, עם הידיעה הזאת, ואז שלח אליו המהרש"ם עוד פעם את השמש והתרה בו, שאם לא ישמע להרב - מרה תהיה אחריתו. הלה התחצף שוב ולא שמע כלל, ושלח לו הרב פעם שלישית כדברים האלה, והוא מסרב ועומד במרדו. כיון שחזר השמש אחרי התראה שלישית וסיפר כל אשר אירע, פתח המהרש"ם את ארון הקודש (שהיה לו בביתו) ואמר בקול, לפני כל הנאספים: "ריבוננו של עולם, אני עשיתי את שלי, והחצוף המחלל שבת עומד במרד ומחלל, לכן כעת אתה תעשה את שלך ותשלם לו כמעשהו, וסגר את ארון הקודש וחזר ללימודו. לא עבר זמן הרבה ומחלל השבת נפל בחנותו מת ביום השבת ונרעשו כולם, ולמוצאי שבת הוליכו אותו לבית הקברות!"...

החזון איש זצ"ל הוזמן לברית מילה וכאשר הגיע, היה נאלץ להמתין מעט מעבר לזמן שנקבע. ניגש אליו בעל הברית והתנצל וביקש מחילה על ההמתנה היתרה. השיב החזון איש: "מה כאן מקום לבקשת מחילה, והלא כל טירחה דמצוה היא מצוה, ולחכות לברית - אף זו היא טירחה דמצוה!"...

(שאל אביך ויגדך)

"ואם משדה אחוזתו יקדיש איש לה' והיה ערכך לפי זרעו" (כז, טז)
אמר רבי עקיבא סופר מפרשבורג: מבקש אתה ללמוד ערכו של פלוני שהקדיש אחוזתו לה', לדעת אם תמים הוא ביראתו וליבו כליל לשמים בהקדש זה? "והיה ערכך לפי זרעו", שים לב לילדיו אם הוא מחנכם על ברכי התורה והיראה, כי החינוך שאדם מעניק לצאצאיו הוא אבן בוחן ליראתו את ה' ולכלל יהדותו.

(ממעיינות הנצח הובא בתורת הפרשה)

"אם בחוקותי תלכו" (כז, ג)

"הה"ד חשבתי דרכי ואשיבה רגלי אל עדותיך. אמר דוד: רבש"ע, בכל יום ויום הייתי מחשב ואומר למקום פלוני ולבית דירה פלונית אני הולך והיו רגלי מביאות אותי לבתי כנסיות ולבתי מדרשות הה"ד ואשיבה רגלי אל עדותיך, הדא הוא דכתיב חשבתי דרכי ואשיבה רגלי אל עדותיך" (ויק"ר ריש פ' בחוקותיו). למדנו מכאן יסוד גדול: השלב הראשון הוא "חשבתי דרכי ורק אח"כ "אשיבה רגלי אל עדותיך". גם כאשר יהודי כבר מחליט לקיים מצוה, עליו לשקול תחילה בדעתו אם מצוה זו יאה לו, ואם היא נעשית באופן ובמועד הנכון. ישנן מצוות שאינן יאות לתלמידי חכמים, ומאידך ישנן מצוות שתלמיד חכם אין לו לקיימן, כגון פריקה וטעינה. אם למשל יקום אדם בבוקר ומיד יחטוף ויתעטף בטלית ותפילין, ללא ההכנה הראויה, מצוה זו אינה נעשית על ידו כתיקונה. כך צריך אדם לשקול תמיד בדעתו, אם יש לעשות את המצוה, וכיצד יעשנה. "חשבתי דרכי", ורק לאחר מכן - "אשיבה רגלי אל עדותיך". לפיכך אמרה תורה "אם בחוקותי תלכו" - צריך אדם לחשוב תחילה אם יש לעשות המצוה. ולא שיעשנה בחטיפה ללא כל חישוב.

(בשם הרה"ק מוהר"ר יצחק מווארקע זצוק"ל הובא בליקוטי יצחק צבי)

"אם בחוקותי תלכו ואת מצוותי תשמרו" (כו, ג)

פירש רבינו ה"אביר יעקב" אבוחצירא זצ"ל, שכל הברכות האמורות בתורה יינתנו ביד גדושה ורחבה, במאור פנים ושפע ונהרה, באם נלך בדרכי אבותינו הקדושים והאמהות הצדקניות, ננצור את מורשתם ונלך בעיקבותם. וזהו שנאמר: "אם בחוקותי תלכו ואת" - ראשי תיבות "אבות", וסופי תיבות (עם הכולל) בגימטריא "אמהות" (עם האותיות). הכוונה הן לאבות האומה, ככתוב: "הביטו אל אברהם אביכם ואל שרה תחוללכם", והן לאבותינו הקדושים מדור לדור!

(מעין השבוע)

"אז תרצה הארץ את שבתותיה" (כו-לד)

מה טעם נשתנתה מצוות שמטיה משאר מצוות שבתורה, שבעטיה באה הגלות? ברם, הלא מצוות שמטיה באה ללמדנו כי הם-יתברך הוא אדון העולם ולו כל הארץ ומלוואה - הרי אם עושה אדם רצונו של מקום מעניק לו השם-יתברך את אדמתו לשש שנים נוספות, וכן הלאה. אבל אם איננו עושה רצונו של מקום ואיננו מקיים מצוות שמטיה, הרי זאת-אומרת שהוא רואה את עצמו אדון לאדמה, ואם-כן אין עצה אחרת אלא להגלותו מעל האדמה הזאת, למען ייווכח לראות שהיא אינה שלו כלל ועיקר...

(חשבה לטובה הובא במעיינה של תורה)

חנוך לנער

כל דבר בזמן

נאמר בתלמוד: אמר אביי: אמרה לי אם: גידולו של תינוק - (רחיצתו) במים חמים ומשיכתו בשמן. גדל קצת - ביצה בכותח (למאכלו). גדל קצת - שבירת כלים (להנאתו). כלומר, צריך להפקיר לו כלים לשבר בשביל מילוי תאוותו (יומא עח:). למדנו מדברי התלמוד שהילד זקוק גם לפורקן ולשחרור, ולכן צריכים ההורים ליהדר לבל ילחצו על ילדיהם מיד בבואם לבית מבית הספר, שיכינו שיעורים וכיוצא בזה, אלא יתנו להם זמן מסוים להנפש להרגע ולנוח כדי שיחליפו כוח, ולאחר מכן יכינו שיעורים במרץ בשמחה ובחדוה. וכמו כן צריכים ההורים לתת אפשרות לילדיהם לשחק עם חברים ושכנים וכיוצא בזה, (חברים ושכנים יראי שמים), כיון שהילדים זקוקים למשחקים, ואם לא ישחקו בילדותם ישחקו חלילה בגדלותם... וכמו כן ישגחו על בריאותם וזמני אכילתם כדי שיהיו בריאים לעבודת ה' יתברך, וכמו שכתב הרמב"ם (פ"ד מה' דעות ה"א) בזה הלשון: "הואיל והיות הגוף בריא ושלם מדרכי השם הוא, שהרי אי אפשר שיבין או ידע דבר מידעת הבורא והוא חולה, לפיכך צריך להרחיק אדם עצמו מדברים המאבדים את הגוף, ולהנהיג עצמו בדברים המבריאים והמחלימים". סיפר לי בן של אחד מגדולי הדור שליט"א שיש לו "תרעומת" בליבו על אביו מדוע לא הרשה לו בצעירותו ללכת לברכה דבר שמאוד חסר לו היום (כשהוא אב לילדים נשואים) ואף הוסיף ואמר לי שאת העוול הזה הקפיד שלא לעשות לילדיו, קטונתי מלשפוט או לדון במעשיהם של גדולים אך אנו הקטנים טוב לנו אם ננהוג כדברי חז"ל וניתן לילדינו את הנאתם ומשחקיהם כל אחד לפי גילו ולפי זמנו וכלשון החכם: התרופה לכל הבעיות היא: הזמן...

זכו - שכינה ביניהם

אל תתערב!

נאמר בגמרא בבא מציעא (נט.) אמר רב: כל ההולך בעצת אשתו נופל בגיהנם שנאמר (מלכים א, כא, כה): "רק לא היה כאחאב אשר התמכר לעשות הרע בעיני ה', אשר הסתה אותו איזבל אשתו". אמר לו רב פפא לאביי: והרי אומרים העולם: אשתך אפילו אם היא קטנה, כפוף עצמך ותשמע לדבריה? משיבה הגמרא: כאן בעיני העולם כאן בעיני הבית, כלומר: בעיני העולם - קובע הבעל, בעיני הבית - קובעת האישה, תירוץ נוסף: כאן בעיני שמים כאן בעיני העולם, כלומר: בעיני שמים - קובע הבעל, בעיני העולם - קובעת האישה. נמצינו למדים שבעיני הבית קובעת האישה כי היא עיקר הבית, וכמאמר רבותינו בגמרא שבת (קיא.) אמר רבי יוסי: "מימי לא קראתי לאשתי אשתי ולשורי שורי, אלא לאשתי בתי ולשורי שדי", פירש רש"י שם: "לאשתי בתי - שהיא עיקר של הבית". ולא לחינם האישה נקראת "בית" או "עקרת בית", כיון שהודות להשגחתה הקפדנית ונאמנותה נשמרו כל דיני הכשרות בבית, והבית מתנהל בסדר ובמשטר. לאור הנ"ל יש לכל אדם לשמור על עצמאות מסוימת של עקרת הבית ולתת לה את האפשרות להחליט בעצמה בענינים השונים של הבית, וזאת כדי לחזק את הביטחון העצמי שלה ואת מעמדה כעקרת הבית. ולצערנו הרב ישנם בעלים שנכנסים לתחום הפרטי של נשותיהם, ולא מאפשרים להן להחליט החלטות ולעשות את המוטל עליהן, ועל ידי כך נוטלים מהן את כל עצמאותן, הדבר חמור ביותר וצריך תיקון באופן מידי. ככל שאדם מיקר את אשתו ונותן לה "מעמד" בבית הרי שהראשון שירויח זה הבעל (למעט מקרים יוצאי דופן שהתוצאה שונה - אך זה חריג) מכובד הוא זה המכבד את השני ינסה הבעל ויראה ומן השמים תשרה השכינה בביתם לטוב להם יחד כל הימים.

עשה לך רב

שו"ת מנחת דהיה
הרב יוסף מנחם שליט"א

אשה - לא יתקן איש בתיקוני איתתא?

לכתחילה אם כוונתו להעביר ריח רע ממנו מותר שגם בגמ' ברכות (מג.) לא אסרו ורק אמרו גנאי הוא לת"ח ולא הובא להלכה בשו"ע רק ברמב"ם בהל' דעות וכן הסכימו האחרונים כמ"ש בתשובה בכת"י.

כיום נפוץ מאוד שאף גברים רבים עושים טיפולי לייזר להסרת שיער באיזורים שונים בגוף, האם מותר לעשות כגון דא או שהוי בכלל לא ילבש?

הדבר אסור ולא שמעתי משהו שמיקל בזה ובמקרים חמורים של שלום בית שלחתי למרן הגר"י זילברשטיין שליט"א וראיתי את הקושי להתיר בזה. ועי' בשו"ת יחווה דעת ח"ו (סי' מט') בגוף התשובה.

ולסדר עצמו?

בשו"ת יחווה דעת ח"ו (סי' מט') התיר זאת ורק צדיקים אנשי מעלה הקפידו בזה.

אדם שכוסס ציפורניו ויעצו לו להשים כמין לקה על ציפורניו הנקראת 'מרה' ובכך ימנע מכסיסתם, האם מותר לו למרוח תכשיר זה על ציפורניו או שאסור כיוון שכך דרך הנשים שעושות בכדי להתייפות ואסור? מותר לכתחילה.

האם מותר לצורך שמחת פורים שגבר יתחפש לאשה או שאשה תתחפש לגבר?

בשו"ת יחווה דעת ח"ה (סי' נ') אסר ואין להקל בזה ח"ו.

האם אדם שמתז על עצמו בושם (של גברים) עובר באיסור לא ילבש גבר שמלת

גבר שהשיער בין גבותיו צומח באופן שמתחברות הגבות יחד ומפריע לו הדבר, האם מותר לו להריד שערות אלו ע"י פינצטה וכדו' או שהוי בכלל לא ילבש?

אם מתבייש בדבר נחשב כחולי ומותר וכמ"ש בתוס' שבת (נ:).

ילדות שרוצות לצורך הצגה ללבוש פריט לבוש של גבר כגון כיפה, ציצית, קובע וכדו' (ומוכח משאר הפריטים שנשים הם) האם מותר להם או שהוי לא ילבש?

אין לעשות כן ולא גרע מפורים שאסרו זאת הפוסקים והובאו בשו"ת יחווה דעת ח"ה (סי' נ').

האם מותר כיום לגבר להסתכל במראה

אל תקרי הליכות אלא הלכות

✦ מותר להרוג כל חיה ורמש שנשיכתם מסכנת חיי אדם, כגון נחש ארסי וכלב שוטה, אף אם הם רחוקים ממנו ואינם רודפים אחריו או אחר שאר בני אדם, כיון שיש לחוש שיפגעו בבני אדם ויטכנו את חייהם. וכן מותר להרוג צירעה כשהיא נמצאת בקירבתו של תינוק. והוא הדין לגבי כל בעלי חיים הממיתים, לפי המקום והזמן.

✦ מי שהכה את בנו בשבת לייסרו, ומחמת הכאה עשה בו חבורה והוציא ממנו דם - חייב, ואין זה דרך יסור לתוכחה אלא דרך פסולה היא. ויש הרבה אנשים שנכשלים שתופשים את בשר חבריהם בראשי אצבעותיהם (צביטה) בכל כוחם כדי לצערם, וזוהי נצרך הדם תחת העור, ולדעת הרמב"ם החובל באדם או בהמה דרך נקמה חייב מן התורה, ואף על פי שהעושה זאת דרך שחוק פטור מן התורה, אבל על כל פנים חייב מדברנן.

✦ טוב לזהר מלחצוץ שיניו במחט, כי יש חשש שיוציא דם, וכן אם מחכך בשרו בשבת, יזהר לחכך בנחת ולא בחוזק, כי לפעמים נסרך העור ויוציא דם ואינו מרגיש.

✦ קוץ שחדר לגופו של אדם - מותר להוציאו בין ביד ובין במחט, ובלבד שיוזהר שלא יוציא דם. ומכל מקום אם נוזהר ולא הצליח יוצא דם, אין בכך כלום.

(השבת וההלכותיה)

פרעוש או יתוש כהורג גמל, ולכן צריך להזהיר בזה את העם, ובפרט ביתושים המצויים בקיץ במרתף, וכיון שהם מכאיבים, אזי האדם כועס והורג אותם כיון שרגיל בכך בימות החול, ולכן צריך לזהר בזה בשבת.

✦ מותר לרסס בשבת בתכשיר קוטל יתושים בחלל חדר שמצויים בו יתושים או זבובים וגורמים צער ליושבים שם, ובלבד שלא ירסס היתושים ממש אלא באויר, וצריך שיהיה חלון פתוח שיוכלו היתושים לצאת משם. ומכל מקום אם אפשר להבריחם החוצה בדרך אחרת או אם אין צער גדול ליושבי החדר נכון להנמנע מלרסס גם בתנאים הנ"ל.

✦ מותר למרוח על הגוף נוזל מיוחד שדוחה יתושים, שמחמת ריחו הרע היתושים לא מתקרבים אליו. וההיתר הוא רק בנוזל ולא במשחה כי במשחה אסור משום ממרח.

✦ מותר להוריד את המים בשירותים לאחר השימוש שם, אף כל פי שיש זבובים ופרפרים וכיוצא בזה עלה אסלה, ועל ידי הורדת המים גורם להם שיפלו למים וימותו שם. ונכון שלא יפתח את המים בורם חזק מאוד אם אפשר.

✦ מותר לפלות הראש מכינים בשבת, ומותר גם להורגם בשבת, כיון שהכינה לא נקראת בריה אלא היא גדלה מזיעת אדם. אבל המפלה בגדיו מכינים בשבת אסור לו להורגם, שמכיון שבבגדים מצויים גם פרעושים, חששו חכמים שמא יבוא להרוג גם אותם.

✦ חתול דינו כשאר חיה (ולא כבהמה) ואסור לתופסו בשבת. ולכן אם נכנס חתול לבית אסור לו לסגור את דלת ביתו עד שיוציאו משם, אף על פי שאינו מתכוין לצוד אותו.

✦ מותר מעיקר הדין (לספרדים) לסגור תיבה או כלי שיש בהם זבובים, אף שבהכרח הם ניצודים, הואיל אוינו מתכוין לצוד אותם. והמחמיר להפריח תחילה את הזבובים ורק אחר כך לסגור את התיבה - תבוא עליו ברכה. וגם המחמיר להפריח את הזבובים, אינו צריך לדקדק ולעייין אם נשארו זבובים גם לאחר שהפריח את הזבובים שראה בעיניו.

✦ אין איסור צידה בצידת אדם, ולכן מותר להורים לסגור בשבת בבית את הילדים במנעול כשהולכים ההורים לביקורים, כדי שיהיו בטוחים שהילדים לא יצאו החוצה.

✦ מותר לשחרר כל בעל חיים הניצוד, כי האיסור הוא צידתו ולא שיחרורו ממקום שניצוד בו, ובלבד שלא יקח אותו ביד, כיון שבעלה חיים מוקצה הוא ואסור בטלטול.

✦ שמונה שרצים האמורים בתורה (בפרת שמיני) הצדן חייב, והחובל בהם אף על פי לא יצא מהם דם אלא נצרך תחת העור - חייב, ושאר שרצים אינו חייב החובל אלא אם כן יצא מהם דם.

✦ אסור להרוג צרעה זבובים ויתושים, וכל ההורג

משל ונמשל

כי ירחמו עליו ויתנו לו נדבה הגונה. קצתם שפיקחים היו, ראו מיד כי עניניו בוחנות את הסחורות שענינם על כן מיהרו ונתנו לו מתת יד הגונה. לעומתם אחרים מבני השיירה דחו אותו ואמרו: מה לנו ולך? נדבה הגונה אתה מבקש? הא לך פרוטה... הלך העני אל שר העיר והלשין על אותם סוחרים שמנעו ממנו נדבה כי הם מביאים סחורה מוכרת. מאותם סוחרים חכמים שנתנו לו מתנה הגונה, העלים עין ולא סיפר דבר. שלח שר העיר את שוטריו והללו פשטו על האסכסניה בה התאכסנו הסוחרים והובילו אותם בשלשלאות של ברזל אל בית הסוהר. בדרכם אל בית הסוהר ראו לפתע את העני המלשין. רחם עלינו - ככו הסוחרים - קח נא נדבה הגונה ובלבד שתוציא אותנו מן המאסר. כעת כבר מאוחר מידי - ענה העני - אין בידי להושיעכם אחרי שהדבר כבר מסור לשלטונות... כן הוא גם הנמשל. מזונותיו של אדם קצובים לו מראש השנה ועד ראש השנה בדיוק רב והכל בחשבון מדוקדק כמה ירוויח וכמה יפסיד. על כן כאשר בא עני ומבקש צדקה, אם העשיר הינו משכיל ומבין, שיתן לעני מתנה בכבוד גדול ויעזור לו ככל יכולתו, שהרי לימודו חז"ל שאין אדם מעני מן הצדקה ולא נגרם לאדם כל הפסד מנתינתה, אדרבה, הוא זוכה להתברך בשפע רב. לעומת זאת אם העשיר שוטה וכאשר בא אליו עני, הרי הוא דוחה אותו בבזו וטוען כלפיו: מה לך ולי? - או אז פורש העני ומרוב צער מזיל דמעה, והקדוש ברוך הוא שומע אל אביונים, מעניש את העשיר וסופו שנופל למשכב... בצר לו פונה העשיר אל העני ומבקש לתת לו נדבה כדי שירבה עבדו בתפילה ותעמוד לו הזכות שיבריא מחוליו, אלא שאז הדן כבר מסור לשמים וזקוק לרחמים גדולים... **לכן נאמר:** "אשרי משכיל אל דן ביום רעה ימלטהו ה'!" (משלי המגיד מדובנא)

"וספרת לך שבע שבתות שנים שבע פעמים והיו לך ימי שבע שבתות השנים תשע וארבעים שנה" (כהנח). מדוע האריך כאן הכותב בחשבון השנים, די היה לכתוב: "וספרת לך שבע שבתות שנים"? אלא **משל למה הדבר דומה?** לעני אחד שהיה כל ימיו מחזר על הפתחים. והיה העני הזה מתפאר באוזני ידידיו על ממונו הרב שצבר. מדוע אתה מתפאר כל כך? - שאלו אחד ממכרי - בכל השנים בלכתך מבית לבית, התרגלת לספור פרוטות... ואומנם, פרוטות רבות יש לך בביתך, אולם אם תחליף את כל פרוטותיך בדינרי זהב, תראה כי אין בידך ממון כה רב... כך הוא גם הנמשל. האדם מונה את ימיו בעולם הזה בחודשים בשנים, וחושב בליבו שיש לו שנות חיים רבות: שבעים שנה ואולי שמונים שנה, ומשום כך הרי הוא אדון לעצמו ולביתו. אולם אם ימנה האדם כמה שמיטות יש לו בימי חייו, וכל שכן כמה יובלות... מיד יווכח לדעת כי אין הוא אדון כלל בארץ, אלא גר הבא לזמן מועט...

"וכי ימוך אחיך ומטה ידו עימך והחזקת בו" (כהנח). הנותן צדקה מציל הוא בזה את נפשו מכל רע. כמו שכתוב "אשרי משכיל אל דל ביום רעה ימלטהו ה'!" ענין זה יבואר היטב על פי משל: עני אחד הגיע עד פת לחם לפיו ולפי ילדיו, ומחמת כך הפך למלשין. וכל נהג לעשות: כאשר נודע לו על סחורה מוכרת שלא כחוק, מיד היה מלשין לשלטונות שמיהרו לתפוס את פורעי החוק ולאחר מכן היו מתגמלים אותו בפרס כספי על הידיעה שמסר. פעם אחת עמד העני כדרכו על אם הדרך והנה התגלתה לעיניו שיירת סוחרים ועימם עגלות טעונות סחורה מוכרת. ניגש העני אל הסוחרים וביקש מהם

להצלת כל התורמים והמסייעים לעלון

לעילוי נשמת האיש היקר והחשוב **אבי אנוך קזר** בן שלמה ופרידה ת.נ.צ.ב.ה.

לעילוי נשמת האיש היקר והחשוב מזכה הרבים **ר' חיים אברהם** בן נזירה ת.נ.צ.ב.ה.

לעילוי נשמת האיש היקר המזוכך ביסורים **עזרא** בן גוהר ת.נ.צ.ב.ה.

לעילוי נשמת האשה החשובה המזוככת ביסורים **פרידה** בת מליהה ת.נ.צ.ב.ה.

לעילוי נשמת האשה החשובה המזוככת ביסורים **שושנה פרהה** בת סלימה ת.נ.צ.ב.ה.

רוצה להיות ממזכי הרבים ולהפיץ את העלון?
052-7647449

להקדשות לתרומות ולכל עניני העלון אפשר לפנות לטלפון: **052-7647449**
ניתן לתרום להוצאות העלון ולפעילויות המוסדות גם דרך נדרים פלוס" **מכל רחבי הארץ**
למעוניינים שהעלון ישלח בדוא"ל, נא להשאיר הודעה: **yeasa.beracha@gmail.com**
כתובתנו: מפרץ שלמה 100 חולון

